

Hajnal tündéres története.*

Írta Nagy József. 1875.

- Hajdon a nagyhirű Darius korába
Élt egy szegény asszon görög országába.
A régi görögök hogy mindent megírtak,
Regémből kitetszik, mily nagy ésszel bírtak.
5. Mert ki historiát olvasott valaha,
A görög bölcseknek csudáit hallhatta.
De én bölcs nem vagyok, velek nem törődöm,
Regémet egy görög asszonyon megkezdem.
Élt hát ez az asszony Áthéna várába
10. Mely vár sorkon fordult Tündérek korába
S az az asszony negyven hosszú éveken át
Terübe hordozta szép domboru hasát.
De hogy mindennek van egy rendelt ideje
Őtet is a szülés egyszer körül vette.
15. Bábát hivatának esti nyolcz órára
Megszülte egy fiát a vászon táblára.
De amíg a bába betegét ápolá,
A most lett kis fiú csak hűlt helyét hagyá
Elment biz az szépen ki tudja hogy hova
20. Nem kell neki bába sem meg pókaruha.
A mint az eltűnten teprenkedtek volna,
Más születni való jöve az ajtóra,
Ez is megszületék s eltűnt mint a másik
Most a bába dúl-fúl, kuruzsol és fázik.
25. Azonban az éjet köszönté a hajnal
Az asszony az ágyban küszködik még jajjal,
Mondja a bábának: Panna nén' úgy érzem
Hogy még virjad előtt gyermekem lesz nékem.
Hogy a szót meghallja a száz éves bába
30. Bűbájos szereit össze kuruzsolja

* *Előszó.* Ezen tündéres történet fonalát gyermekeimben mint mesét hallottam volt, azóta el nem felejtve, jelen 1875. év téli idejében, midőn a komor idő mostohasága miatt csekély gazdaságom körül mit sem tehettem volna, tehát unalmamba ezen versek össze szedésével egy-egy félórát agyonütöttem. Tehát engedelmet kérek az érdeemes tisztelt olvasóktól, ha a versek össze szerkesztése nem mint mestermű vagy on össze alkotva, mert például az asztalos ritkán jó szabó, így a szántó-vető ember is csak rossz költő lehet. Tordátfalva, 1875 febr. 15. napján. *Nagy József.*

- Csakhamar zsákot varr a szülő ajtóra,
 Gondolja magába, ezt már csak megfogja.
 Ugy is lett a kis fiú hogy megleve,
 A zsák szádát Panna mingyárt összekötte,
35. Mormogá magába megfogtalak bajjal,
 Ez naptájtól fogva a te neved *Hajnal*.
 De hogy a gyermeket a zsákból kivette
 Alig egy kis vizzel hogy megöblintette
 Láttá hogy szép gyermek s addig simogatta
40. Ezt is mint a többbit, hogy elszalasztotta.
 E nagy szégyen és bú miatt a vén bába
 Átbukik a fején, lesz belőle kánya.
 A nagy tengereket mind hosszába járta,
 Balaton tavába magát belévágta.
45. De hogy az ég alatt nincsen olyan csuda
 A milyennek mássa valahol ne volna
 Ennek is egy társa hamar kerekedék
 Még pedig e várban hol a másik esék.
 Az ottan székelő Pandion királynak
50. Három szép hajadon leányi valának,
 Szépek mint a hattyú tej tó közepébe,
 Mint a hajnalcsillag tél tiszta éjébe.
 Számokra egy virágos kertet készített,
 Melyet egy rozmarint kertecske körülvelt.
55. Közepébe csörgött a tej s méz pataka
 A patakba uszkált sok arany halacska.
 A patak partjain rózsafák bimbóztak
 Ezek ágai közt fülemülék szóltak
 Tovább ágyásokba szegfű s nevendula
60. Hiátzint, nefelejcs s gyönyörű ibolya.
 Egy szóval a kis kert szép rendezett voltát
 Csak egy eszü ember le nem irhassa hát,
 A bakjából, a mit el nem felejtettem,
 Egy néhányat ide belé fillentettem.
65. Tehát az a király oly boldogul éle,
 Mint Ádám és Éva az éden kertjébe,
 Aranya s ezüstje hámbárokba álla
 Hét országra csengett Damaskusi kardja.
 De hogy a boldogság ezen a világon
70. Nem örökké tartó, mert az változéken,
 Pandion királynak sem vala hosszason
 Mert háborut izent egy király szorgoson.
 Hej pedig régentén akkor hajdonába
 A király maga ment elől a csatába,
75. Elles pallosával érdemet aratott,
 Vagy mint hős-halállal [!] emlékül maradott.
 Pandion is össze fuvatta táborát,
 Felvette magára pántzélját s sisakját
 Kihozta kocsissa fakó szőrü lovát
80. Ugy indult megverni az ellen táborát.

- De ő mig a csatán küzdene s harcolna
Az ellen táborán diadalt aratna,
Három leányai otthon a kis kertben
Apjokról beszéltek a fák alatt éppen.
85. Azonban hirtelen várakozás nélkül
Felettük a kék ég mint égy besetétül
Hogy a sötét felhőt mi s mi nem környezé
Nem tudom, — a lányokat azonnal elnyelé.
Győzött a nagy király, jön már hazafelé.
90. De három leányát sehol meg nem lelé
Ugrál fakó lován, mindenütt keresi
Hogy rájok akadjon, szerét nem teheti.
Nagy jutalmot ígér, aki visszahozná
Vagy csak bárhol vadnak, arról tudósitná.
95. De senki mit sem tud hjába vár untalan
Búsulás, keresés, minden haszontalan.
Hadjuk a nagy királyt búsulni azonba
Menjünk vissza ama három ifijakra
Hisz ők eddig talán legények lehetnek
100. További regénkből ők is részt vehetnek.
Tehát ők már jó nagy koru fiak lettek
Születések szerént éjjel hazajöttek
Kenyeret és vizet kértek az anyoktól
S mindég elfáradva voltak hosszú uttól.
105. De minthogy az asszony mindég álhatatlan
Volt, — ekkor is az vala az is lesz untalan
Elbeszélé ő a népek között szélyel
Hogy az ő fiai hazajárnak éjjel.
S így a hir a király fülibe eljuta
110. S azt a szegény aszont magához hivatta
Mondá, beszélné el az ő történetét
Ebből a bölcs király mingyárt eszére tért.
Mingyárt összehívta hiv tanácsossait
Elé beszéllette azoknak terveit
115. S felkérde mit mondnak lehetne kivinni
Hogy azon ifijakat meg lehetne fogni.
Azt határozták, hogy vegyenek kenyeret
S annak a belibe vegyitsenek szeszet
S a fiaknak anyok ha ők haza jönnek
120. Adja által nekik mert megrészegednek.
S ha megrészegednek el fognak aludni
Ekkor jó erővel rájok kell rohanni.
Ha meg lesznek fogva, akkor majd meglássák,
Hogy ők mibe járnak velök kivallassák.
125. Ugy is lett a szeszes kenyeret megették
Mind a három attól jól megrészegedék
Ekkor a jó anyok hirt ada a várba.
Hogy jöhetnek immár csak ne legyen lárma.
De mialatt az asszon hir adni elmene,
130. A három vitézfi addig felebrede,

- Kardra kapnak, egymást kezdik szabni-szelni,
Mint három oroszlán egymást marczongolni.
Katonaság és azon hamar megérkezék
Felkiált az anyok: hát ez a testvérség?
135. Hiszen tii mindhárman egy testvérek vagytok
Én anyátok lévén hát szót nem fogadtok.
Látá a három fi, hogy el van árulva,
A katonaságtól körül vagyon fogva
Nem tettek hát semmit megadák magokat
140. Király udvarába folytatták útjokat.
A király a három leventét hogy látta
Hull szeméből könnye marad szája táltva.
Gondolja magába volnátok enyémeek,
Mert a félvilágot megverném veletek.
145. Nos monda a király tii három ifiak
Oly edzettek vagytok mint várbástya falak
Mondjátok el nekem hogy tii mibe jártok
Mi a mesterségtek, vagy tán kémek vagytok?
Szól az idősebbik ki este született:
150. Felsőges királyom rólam elhiheted
Az én mesterségem ezen a világon
A mi van — hogy szemem de mindent meglásson.
A ki pedig éjfélkor jöve e világra,
A királynak rögtön e szavakat szólja:
155. Én mindent meghallok valamit beszélnek
Az egész világon valamit mesélnek.
A legifiaabbik, kinek neve *Hajnal*:
Felsőges királyom megmondom bár bajjal
Járok e világon s a másikon széjjel,
160. Semmitől sem félek sem nappal sem éjjel.
Hallom jó vitézek tudom már kik vagytok
Hallgassatok engem, erre vagyon nagy ok.
Ez okon csak tii ha segíthettek rajtam
Én is megosztozni veletek kívánom.
165. Három szép leányom vala mint a hattyu
A mijet nem látott semmifele fattyu.
Egy napon s egy órán mindhárom eltüne
A végtelen világ sötét örvényébe.
Ha tii hárman őket visszahozhatnátok,
170. Királyságom s őket töllem birhatnátok
Ugy is öreg vagyok néhány napjaimot
Köztetek szeretném leélni azokat.
Hallák a leventék e mézes szavakat
Azonnal ígérék és mingyárt magokat
175. Hogy a három leány bár akár hol legyen
Ha vissza nem hozzák legyen rajtok szégyen.
Azonban mind hárman útnak indulának
Az ararát hegyén megállapodának
Nézett az idősebb széllyel a világon
180. De a három leány sehol sem volt azon.

- Második levente azonnal azt mondta
 Állatok testvérek mert fülem meghallja
 Hogyha a föld felett valahol beszélnek
 Vagy bár ha ő rollok valahol mesélnek.
185. De nagy fájdalmokra hjába látnak s hallnak
 Még csak híre sincsen a három szép lánynak
 Nincsen a tengerbe sem föld üregébe
 Föld alatt ha lesznek más világ részébe.
 Megindulnak tovább mind három gerlice
190. Sír a szívök, fejek földnek van szegezve
 A nagy bánat miatt nem esznek nem isznak
 Mint erdön az echo—gyögve sóhajtoznak,
 Amint vándorolnak a világ határán
 Mint a farkas előtt az ártatlan bárány
195. Egyszer a földön át egy jukrat alálván
 Mindhárman egyszerre a mellett megállván.
 Itt tanácsot tartnak, hogy már mit tegyenek
 A föld üregén át bé ereszkedjenek
 De melyik mennyen bé azon tanakodnak
200. Sorsot vetnek tehát azonnal maguknak.
 A sors a legnagyobb fiúnak kedvezett
 A minden szó nélkül neki is vetkezett
 Kötelet kötének karcsu derekára
 Egy másik kötélén egy csengetyűt ráza.
205. Az a kis csengetyű arra való vala
 Hogy majd ha az jukba nagy akadály volna
 Jelt ad, — meg rándítsa s akkor huzzák vissza
 Mert akkor ő útját folytatni nem tudja.
 Az egyezet szerént be is eresztették
210. De neki odabé baja kerekedék
 Mert a sárkány kigyók s különös madarak
 Szinte életével hogy el nem szaladtak.
 Ekkor hát jelt adott mingyárt vissza húzták
 A másik porobát éfélére bízták
215. De ez is úgy jára szinte mint a bátya
 Vissza kívánczozott erre szép világra.
 Most a sór már hajnal nevűre kerüle
 Úgy is ő már régen várja hogy mehetne
 De mielőtt uttyát bételé folytatná
220. Két bátyát legottan eképpen szolittá.
 Kedves két jó bátyám szerelmes testvérek
 Halgassátok jól meg amit most beszéllek
 Már most rajtam a sór nekem kell bé menni
 De hogy és miképpen jól meg kel fontolni.
225. Esküdjünk meg hárman három szál kardunkra
 Hogy egymást szeressük éltünkbe holtunkba
 A sors örömmel bármelyiket áldja
 A másnak mindenkór pártját kel hogy fogja.
 Most bocsássatok bé a másik világra
230. Megint itt legyetek egy esztendő mulva

- S akkor jó szorosan mindent megvizsgálva
 Huzzatok ki megint erre a világra.
 Engem ne féltsetek akármilyen talájon
 Az a kis csengettyű minél jobban szóljon
235. Annál jobban bocsássatok csak lefelé
 Hogy szállhassak alá a más világ felé.
 Amint megfogadták akkép cselekvének
 Hajnalt elbocsátták a föld üregének
 Amit talált éles pallósa elvágta
240. Megérkezék egyszer a másik világra.
 A föld üregén túl ott a más világba
 Barangol most Hajnal egyedül magába
 Nincsen már testvére nincsen jó barátja
 Bú és a szerelem az ő úti társa.
245. Hét nap hét éjen át utazik szüntelen
 Mint égy bűvös vadász a sötét cziheren
 De sem embert nem lát madarat sem szemlél
 Gondolja magában it tán senki sem él.
 A nyoltzadik napnak leltűnő sugára
250. felsütött szívének vigasztalására
 Láta maga előtt egy szép zöld erdőcskét
 A zöld erdőcskébe Tündér lány énekét,
 Gondolja magába ha én ott lehetnék
 Honnan az a bájos ének ide hangzék
255. A gondolat s két jó lába oda vivék
 A szép leány még énekelt s az ének így hangzék
- Oh gyönyörű nap sugára
 Mit sütz éltem tavaszára
 Mért vagyok e szép ligetbe
 Ha nem vagyok szabad ebbe.
 Édes apám udvarába
 Herczeg úrlik árnyékába
 Voltam — jaj már hová lettem
 Hét fejű sárkán lesz férjem.
- 260.
265. Megszólal itt hajnal tovább nem tűrheti
 A gyönyörű leányt tovább nem nézheti
 Megszólal, — kisasszon gyönyörű virágom,
 Nehogy szived húrja két felé pattanjon.
 Azért jöttem én bé erre a világra
270. Az a fogadásom apád udvarába,
 Akár hol legyetek a földön avagy lent
 Fel foglak keresni, azért vagyok itt bent.
 Bátor deli vitéz, felel a kis asszon
 Igen nagy elszánás itt a belvilágon
275. Hogy merted éltedet ily kockára tenned
 Ugyan milyen lélek lakhatik te benned.
 Bánom ifjuságod, deli termetedet
 Hogy hétfejű sárkán veszi el éltedet
 Aval is csak szivem nagy búját neveled
280. Jobb lett volna néked tán nem is születned.

- Gyönyörű király lány ne aggódjál azon
 Ha bár az életem nekem itt maradjon
 Szép lányért meghalni úgy is dicső dolog
 Szivemben a megunt élet úgy is dobog.
285. Ha akartam volna életem félteni
 Nem lett volna muszáj értetek bójónni
 De vagymeghalok szemetek láttára
 Vagy tikteket viszlek a külső világra.
 De mindenek előtt készics jó ebédet
290. Mert únom sokáig tódni a beszédet
 Ha ettem s magamot kissé kipihenem
 Hid el akkor látni fogod te job kedvem.
 Látja a kis asszon bármint törekedjék
 A bátor vitézen nem fog ki a jedség
295. Mingyárt Papra mórgót tölte egy üvegbe
 S egy jó tál paprikást az asztalra teve,
 Jókat köpengetett a szeszes italból
 Hajnal, — s meg jól lakik a jó paprikásból
 Le akará pihenni hajtani a fejét
300. Hát nagy csengés pengés megzavará fülét.
 A hét fejü sárkán olyan szokásu volt
 Mikor a prédárol haza felé indult
 Előbb haza vette nehéz buzogányát
 S az zavarta vala meg a Hajnal álmát.
305. Hajnal meg nem ijed e különös tényre
 A nehéz buzogánt fogá job kezébe
 Villám sebességgel azt úgy megkerengette
 Hogy a sárkányon túl hét mérföldre vette.
 Meghalja a sárkán fegyvere zugását
310. Órjöngő dühébe kezdi órdítását
 Nem tudja eléggé csodálni mi voltát,
 Ki merte el vetni az ő buzogányát.
 Vaddühét azonban lecsilapította
 Nehéz buzogányát kézbe szoritotta
315. Mint kullogó farkas megindula haza
 Nem tudni a szép lány mily örömmel várta.
 Hogy haza érkezett elordította magát
 Azonnal birokra szolította sogorát
 Hajnal sem reterált előtte úgy álla
320. Mint a bagoly mellett egy szép kevély páva.
 Kérdi a nagy sárkán hogy kívánsz meghalni
 Melyik részit kezdjem testednek elvágni
 Volt e néked apád hogy jöhettél ide
 Minden csontjaidot vágom mák szemnyire
325. Ne tölcs annyi időt búz sárkán beszédél
 Hajnal az én nevem mint nappal mint éjel
 Sem apám sem anyám sem szeretóm nincsen
 De félni sem tudók sem othon sem itten.
 Azért ha kedved van birkozzunk nem bánom
330. Ugy is a birkozás leg nagyobb barátom

- Pedig hogy miféle halálal halok meg
 Aztán egy kicsinyég neked nem mondom meg.
 A sárkán haragját tovább nem tűrheti,
 Meg fogja most hajnalt a földbe bé úti
335. De Hajnal is hogy ott meg ne unnya magát
 Ki szökik s két kézzel meg fogja a sárkánt.
 Villám sebességgel ugy a földbe csapja
 Hogy a föld színén csak a hét fejét hadja
 Ekkor elé rántja két élő pallossát
340. Elíti a sárkánnak mind a hét nyakát.
 No bátor *levente* monda a kisasszon
 Had már a bű sárkán a hol van megasszon
 Jere bé te ide a réz palotába
 Adok égy pár csókot két piros orczádra.
345. Gyönyörű király lány igen nagy bér nékem
 A mit cselekedtem azért a nagy érdem
 Sajnálom de tölled el nem fogadhatom
 Szemérmes ortzámot másnak tartogatom.
 Ha fizetni akarsz égyre kérlek téged
350. Mond meg hogy hol lehet a más két testvéred
 Mert ha még azokat én fel találhatom
 Várj csak még akkor lesz még égy lakodalom.
 Híd el bátor vitéz rollok mit sem tudok
 Mert én ez égy helyből sehol sem járkállok
355. De ők is itt fognak hiszem nyomorogni
 De neked jobb lenne velem itt maradni.
 Nem szép leány nekem innen már mennemkel
 Szerencse vagy bal sors lesznek lépésimmal
 Maradj te csak itten én is vissza térek
360. Majd két testvéreddel hogyha csak meg élek.
 Ott hagyja a leányt örömtől ringatva
 Tündéres utjaít ő tovább folytatja
 Remény s a Szerelem kísérik utjába
 Nem is gondol többé a gonosz sárkánra.
365. Éjet a nap után mind égy másra járja
 Még eszébe sem jut úti tarisnyája
 Egyszer hát messzéről ezüstvárat látá
 S hogy oda érhessen már csak alig várja.
 Az ezüst vár alatt ezüst kutgárgyánál
370. Nagy simma homloku kék szemű leány ál
 Szép mint a vad rózsza bimbozókorába.
 Mint fülemüle dal hajnal hasadtába.
 Hogy a szép lány hajnalt előbb meg pilantá
 A víz merő kannát a földre suppanná
375. Örömtől eltelve nem tudott szollani
 Össze fagytak piros rózsaszín ajaki.

(Vége következik.)